№ 94. Czwartek 24. Kwietnia 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Obwieszczenie.

Dla trwającej ciągle jeszcze zarazy bydła w kilku obwodach lwowskiego okręgu administracyjnego postanowiło c. k. Namiestnictwo *nie dozwolić* przypadającego na dzień 5. maja 1862 jarmarku na bydło rogate w *Wojnilowie* w obwodzie stryjskim.

Lwów, 19. kwietnia 1862.

(Ofiary na dotkniętych powodzią.)

Na wsparcie dotkniętych powodzia mieszkańców obwodu tarnowskiego wpłynęło dalej w drodze składki:

W powiecie *Samborskim* dodatkowo 17 zł. 30 c; w powiecie *Komarnieńskim* dodatkowo 12 zł. 30 c.; w powiecie *Głogowskim* 454 zł. 57 c. i 2 austr. dukaty w złocie; w powiecie *Jarosławskim* 419 zł. 36 c. i 2 korcy żyta; a w powiecie *Rozwadowskim* 14 zł. w. a.

Gminy *Bestwin*, *Bestwinka* i *Iwonica* w obwodzie krakowskim zapewniły na uposażenie pomocnika nauczycielskiego przy szkole w Bestwinie następujące ofiary:

1. Obowiązała się gmina Bestwin płacić rocznie 24 zł., gmina Bestwinka 12 zł., a gmina Iwonica 21 zł. w. a. w kwartalnych ratach z dołu.

2. Dla lepszego uposażenia tegoż pomocnika odstępują rzeczone gminy procenta od swoich obligacyi pożyczki wojennej i liweruuku naturaliów.

3. Przyjmują te gminy na siebie obowiązek, utrzymywać w czystości własnym kosztem obydwie izby szkolne.

4. Ofiarują się rzeczone gminy, zrębywać z pnia, przystawiać do szkoły i łupać drzewo, które Jego Cesarzew. Mość Najdostojniejszy Arcyksiążę Albrecht jako patron zapewnił na opał szkoły w ilości 13 sągów, a nakoniec na drobniejsze potrzeby szkolne, jak n. p. sprawienie gąbki, kredy i atramentu, dodawać rocznie kwotę 8 zł. 40 c. wal. austr. dla obudwu izb szkolnych w ratach kwartalnych.

Zaś właściciel tych dóbr zapewnił z swojej strony dla pomocnika nauczycielskiego roczną kwotę 10 zł. 50 c. w. a.

Podobnież obowiązała się gmina *Horocholina* w obwodzie stanisławowskim dla polepszenia dotacyi tamtejszej szkoły parafialnej i wyniesienia jej do rzędu szkół trywialnych:

1. Istniejący już budynek szkolny zaopatrzyć w potrzebne porządki i rekwizyta szkolne, utrzymywać je równie jak sam budynek zawsze w dobrym stanie i zajmować się ochędóstwem szkoły.

2. Na utrzymanie nauczyciela trywialnego ofiarować procenta od 13stu obligacyi swoich, które wynoszą rocznie 94 zł. 97 c. w. a., a oprócz tego dopłacać gotówką na rok 95 zł. 3 c. w. a. w kwartalnych ratach z góry.

3. Na opał lokalu szkolnego dostawiać własnym kosztem i łupać 8 niż. austr. sągów drzewa.

Okazaną temi ofiarami, pożyteczną dla ogółu troskliwość rzeczonych gmin o poparcie oświaty między ludem wiejskim, podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem należytego uznania do wiadomości powszechnej.

Telegramy.

Douai, 21. kwietnia. Mirés został zupełnie uniewinniony i puszczony na wolność. Robiono dla niego manifestacyę. Rekurs hrabi Siméona został odrzucony.

Petersburg, 20go kwietnia. Dzisiejszy *Journal de St. Petersbourg* przynosi dekret cesarski z rozporządzeniem, że urodziny i imieniny Wielkich Książąt mają być obchodzone zawsze dopiero w następną niedzielę. Prócz tego zakazane zostało obchodzenie rocznicy zwycięstw, wyjąwszy bitwy pod Pułtawą. — *Börsenztg.* zawiera dekret z oznajmieniem, że pakiety pocztowe dla zagranicy nie będą już podlegać kontroli celnej.

Mostar, 19. kwietnia. W sześciugodzinnej potyczce, która zaszła 16. b. m. w Duga między Turkami i Czernogórcami poległo 630 Czernogórców i powstańców na placu. Między zabitymi był jeden senator i jeden Serdar, a jeden kapitan jest ciężko raniony. Turcy mieli (podług raportów tureckich) 353 poległych i 77 rannych; między zabitymi 21 oficerów i jeden major, a między rannymi jeden pułkownik i jeden oficer. Prócz tego stracili Turcy znaczną ilość prowiantu i amunicyi. (Zaś doniesienia montenegryńskie podają stratę Turków na 2500 ludzi.) Wojska tureckie pod Derwiszem Baszą i wysłane za niemi bataliony koncentrują się pod Krstaczem do dalszego boju. Wczoraj wysłał Omer Basza na rozkaz Porty posłańca z depeszami do Księcia Czernogórskiego.

Ateny, 20. kwietnia. Wojska królewskie weszły dziś do twierdzy Nauplii. Porządek prawa został natychmiast przywrócony.

Przegląd polityczny.

Lwów, 24. kwietnia. Telegram dzisiejszy przyniósł nam ważną wiadomość o obsadzeniu twierdzy Nauplia przez wojska królewsko-greckie. Bliższych szczegółów o warunkach poddania się powstańców dotąd nie mamy. Wszakże ustąpienie ich z twierdzy za niezdobytą mianej, zdaje się rokować zupełne uspokojenie królestwa greckiego, wbrew doniesieniom nieprzyjaciół panującej dynastyi.

Na północnym krańcu Turcyi europejskiej walka toczy się z wielkim krwi rozlewem. W potyczce pod Duga poledz miało 630 Czarnogórców a 350 Turków według tureckich, zaś 2500 według czarnogórskich doniesień. Z krótkiej treści telegramu trudno się domyśleć, która z stron walczących plac bitwy otrzymała: zdawałoby się, że wojsko tureckie ustąpiło z placu, telegram bowiem mówi, iż Derwisz Basza koncentruje siły swe w Krstacu gwoli dalszych operacyj.

Saxonia i Wirtemberg przystąpić już miały do traktatu handlowego między Francyą a Prusami zawartego. Bawarya zaś dotąd wzbrania się do niego przystąpić. Ostateczna decyzya państw niemieckich w tym względzie o tyle jest wiele znacząca, iż stanowić będzie zarazem o dalszych losach związku celnego, który w roku 1866 ekspiruje. Przystąpienie bowiem państw związkowych do traktatu francusko-pruskiego, pociągałoby za sobą dalsze przedłużenie związku, który w razie przeciwnym rozwiązaćby się musiał lub też urządzić na nowej zupełnie podstawie.

W Saxonii wyznaczoną została komisya z prawników złożona, dla ujęcia w jeden kodex wszystkich przepisów prawa cywilnego dotąd obowiązujących. Komisya ta wypracować ma zarazem podstawy kodexu postępowania w sprawach cywilnych, które jako projekt wspólnego kodexu dla całych Niemiec na sejm związkowy w Frankfurcie wniesione być mają.

We Francyi wszelkie życie publiczne tak dalece jest teraz uspione, że drobna sprawa kilku członków tak zwanego Jockey-Klubu w sądzie policyjnym paryskim o burdę teatralną na grzywny skazanych, przez kilka dni cały Paryż zajmowała. Teraz przed trybunałem cywilnym w Douai odgrywał się dramat sądowy większych zaiste rozmiarów. Szło bowiem o wyrok w sprawie Miresa, słynnego bankiera paryskiego, znanego z kolosalnych przedsiębiorstw w wielu państwach europejskich i w samej Francyi, który o bankructwo podstępne i oszustwo oskarżony, przez trybunał paryski na kilkoletnie więzienie i utratę czci skazany został. Sąd kasacyjny na wniesiony przez Mirésa rekurs wyrok pierwszej instancyi zniósł i sprawę do powtórnego osądzenia przed trybunał w Douai odesłał, który według wiadomości telegraficznej Mirésa uznał niewinnym, na wolność natychmiast wypuścił i zupełną jego rehabilitacyę orzekł. Akta tej sprawy chociaż czysto prywatnej, w której blisko stu świadków przesłuchiwano i ogromne foliały rachunkowe przetrząsano, nie tylko pouczającym są materyałem dla badań prawniczych, ale nadto wielkie rzucają światło na usposobienie moralne najwyższych warstw społecznych w dzisiejszej Francyi. Wyrok przeciwko hrabiemu Siméon prezesowi rady nadzorczej towarzystwa kasy dróg żelaznych, przez Mirésa administrowanej, wspólnie z Mirésem oskarżonego i przez sąd paryski na więzienie skazanego, przez trybunał w Douai w mocy swej utrzymany został. Prawomocne osądzenie tak kolosalnej sprawy w przeciągu prawie jednego roku chlubnie przemawia za sprężystością procedury francuskiej.

Okazana praktyczność statków pancernych tak dalece zaniepokoiła Anglię na przypadek mogącej niegdyś nastąpić wojny, iż książę Cambridge wraz z ministrem wojny objeżdżają brzegi angielskie dla oznaczenia miejsc, w których nowe twierdze budować się mają. Nie tak dawno jak Anglia z Francyą złączona pokonawszy cesarstwo chińskie ustaliły stosunki handlowe europejskie z ogromnem tem państwem. Teraz powstańcy przeciwko rządom chińskiego Cesarza występujący grożą zniweczeniem dzieła dokonanego; kiedy bowiem dotąd tylko poddanych cesarskich srogo łupili i mordowali, teraz do zabijania Europejczyków się posunęli, uważając ich jako stronników rządu cesarskiego. Kto wie, czy Anglia i Francya jako w handlu z Chinami najwięcej interesowane nie będą zmuszone do wystąpienia przeciwko powstańcom dla uspokojenia państwa chińskiego, które ze względu na interesa handlowe tych mocarstw ważnym jest dla nich przedmiotem.

Neapol i Sycylia tak dalece zbrzydziły sobie despotyczną uzurpacyę Piemontanów, że powstanie przeciwko tymże daleko groźniejsze, jak w przeszłym roku przybrało rozmiary, zwłaszcza że powstańcy znaczne zasiłki w ludziach i broni z za morza odbierają. Król Wiktor Emanuel udał się tymczasem do Neapolu w złudnej nadziei, że pobyt jego w tej stolicy ukoić zdoła umysły roz-

drażnione utratą wiekowej niepodległości. Wszakże kilka batalionów gwardyi ruchomej piemonckiej wyprzedziły przybycie jego do Neapolu, ciągłem zaburzeniem trapionego.

W Rzymie zjazd biskupów z powodu kanonizacyi męczenników japońskich nader świetnie wypadnie. Przeszło cztery sta biskupów zapowiedziało już swoje przybycie. Ojciec św. cieszy się jak najlepszem zdrowiem, i nie potrzebuje wcale Rzymu opuszczać, jak mu to lekarze dawniej radzili.

Sprawy krajowe.

Kraków, 22. kwietnia. *Krakauer Ztg.* donosi: Dnia 20go b. m. w samo południe zaczął tłum ludu w ulicy Mikołajskiej napastować kamieniami patrol złożony z 6 żołnierzy i 2 policyantów, któremu polecono przeszkodzić zbiegowisku, tworzącemu się z powodu aresztowania kilku osób. Jeden z żołnierzy, któremu złamano kamieniem bagnet, wystrzelił na postrach w górę, a za jego przykładem uczynili toż samo drudzy żołnierze, przyczem naturalnie nikt nie został ranionym. Obecny właśnie natenczas w pobliskim urzędzie przełożony dyrekcyi policyi pospieszył natychmiast na miejsce rozruchu, i wezwaniu jego, popartemu usiłowaniem kilku szanownych obywateli miejskich, powiodło się wnet nakłonić tłum do spokojnego odejścia, poczem nie zaszło już w ciągu tego dnia żadne dalsze zakłócenie spokojności.

Sprawozdanie wydziału finansowego co do budżetu na rok administracyjny 1862.

Potrzeby.

A. Dwór cesarski.

W budżecie na rok administracyjny 1862 rubryka wydatków na dwór cesarski obejmuje w dziale potrzeb zwyczajnych

sumę	5,705.700 zł.
zaś w dziale potrzeb nadzwyczajnych	421.500 „
Czyli w ogóle	6,127.000 zł.

Ogół wydatków na dwór cesarski był prawie zawsze ten sam w ostatnich czterech latach, to jest od roku 1859. W przecięciu bowiem wydatki te wynosiły tak w dziale potrzeb zwyczajnych jako i nadzwyczajnych 6,086.056 reńskich, wydatki zatem na rok 1862 wykazują w stosunku do tego przecięcia nadwyżkę w ilości 41.144 reńskich.

Ztąd wynika, że suma na rok 1862 preliminowana, jako cyfra potrzeb zwyczajnych 6,127.000 reńskich wynosząca uważana być winna.

W porównaniu wydatku tego w Austryi z wydatkami w innych krajach, pokazuje się, iż wydatki na utrzymanie dworu cesarskiego mniejsze są w Austryi jak we Francyi, w Anglii i Rosyi, a większe jak w Prusach, Hiszpanii, Bawaryi, Holandyi, Belgii i Portugalii. Roczne zaś wydatki na utrzymanie dworu panującego w dziesięciu państwach wyżej wymienionych w przecięciu wynoszą 6,251.899 reńskich rocznie.

Porównywając zaś wydatki na dwór z wydatkami na ogólne potrzeby państwa, okazuje się, że pierwsze w stosunku do drugich najwięcej wynoszą w Bawaryi (6.41), najmniej zaś w Anglii (1.13), w Austryi zaś stosunek ten jest 2% do ogólnych potrzeb państwa 304.032.000 wynoszących.

Z porównań tych na datach statystycznych opartych wypada, iż

1. ogólne potrzeby dworu cesarsko-austryackiego nader są umiarkowane i do utrzymania godności państwa konieczne;

2. z porównania stosunkowego wydatków na dwór panującego z wydatkami całego państwa wypada, iż stosunek ten w Austryi nader jest korzystny i pod tym względem jedynie stosunkowi procentualnemu w Anglii ustępuje.

Potrzeby dworu cesarskiego składają się z sześciu rubryk następujących; a mianowicie:

1. Urząd płatniczy dworski	3,801.539
2. Sztab najwyższego ochmistrza dworu	1,518.097
3. „ szambelanów dworu	123.549
4. „ najwyższego marszałka dworu	420
5. „ wielkiego koniuszego dworu	627.694
6. Potrzeby królestwa Lombardo-weneckiego . . .	55.900
	6,127.200

Podział na sześć rubryk powyższych nie spoczywa na loicznej podstawie, ponieważ część potrzeb czterech głównych sztabów nadwornych jako to pensyje i zasługi służby dworskiej, już rubryką pierwszą są objęte, istotna przeto potrzeba każdego z tych sztabów nadwornych nie jest dokładnie wykazana; następnie zaś urząd płatniczy dworski nie jest wcale władzą samodzielną i obejmuje w rubryce swych wydatków pozycye, które do innych sztabów nadwornych należą; jak na przykład wydatek na teatr dworski należący do sztabu najwyższego szambelana dworu; równie jak i wydatki na przykład na ordery i dekoracye; które do żadnego ze sztabów nadwornych nie należą.

Według natury rzeczy i w ślad postępowania w innych państwach używanego, potrzeby dworu panującego podzielić można na następujące rubryki; a mianowicie:

1. Na wydatki ulegające osobistej dyspozycyi monarchy i na wydatki na dotacye, apanaże, szpilkowe i t. k. potrzeby familii cesarskiej.

2. Na wydatki przeznaczone na utrzymanie godności i blasku korony, w końcu zaś

3. Na wydatki nie należące do żadnej z powyższych kategoryj.

Według tego podziału przeznaczenie każdej z osobna kategoryi wydatków jasno wykazane być może i posłuży zarazem za podstawę do ocenienia przewyżki lub zmniejszenia wydatków w przyszłości.

Wydział przeto finansowy wnosi:

1. ażeby izba przyjęła sumę preliminowaną w budżecie 1862 roku na potrzeby dworu cesarskiego 6,127.200 reńskich wynosząca,

2. ażeby izba c. k. ministeryum skarbu wyraziła życzenie, iżby w przyszłości budżet dworu nie był podzielony jak dotąd na rubryki sztabów nadwornych, lecz żeby obejmował trzy główne rubryki; a mianowicie

1. Dotacye rodziny cesarskiej.

2. Utrzymanie dworu i urzędów dworskich.

3. Wydatki nie należące właściwie do wydatków dworu, i w tych głównych rubrykach izbie złożony został.

(Podpis) *Hasner*, przewodniczący.

(Podpis) *Tinti*, referent.

Hiszpania.

(Sprawa mexykańska.) *Epoca* pisze: Kilka dzienników zaprzecza wiadomość, że konwencya w Soledad zawarta ma artykuły tajne. Według korespondencyi z Orizaby z 7. marca nie ma najmniejszej obawy nieporozumienia między dowódzcami francuskiemi a hiszpańskiemi. Rząd Jej król. Mości, pisze *Correspondencia* ma najsilniejsze postanowienie nie wdawać się w wewnętrzne sprawy Mexyku. Nie mamy zamiaru przyspieszać upadku tych, co razem z nami należeli niegdyś do jednej rodziny. Jeżeli otrzymamy na drodze pokoju zadośćuczynienie za słuszne nasze zażalenia, Hiszpania nie będzie bez potrzeby przelewać krwi dla wsparcia polityki pewnego stronnictwa.

Anglia.

Londyn, 19go kwietnia. (Opatrzenie fortyfikacyi nadmorskich.) Dnia 15. kwietnia książę Cambridge i minister wojny sir George Cornewall Lewis udali się do Portsmouth a ztamtąd do Spithead, aby zwiedzić miejsca wybrane na twierdze, których budowę obecnie wstrzymano. Wróciwszy do Portsmouth zwiedzali w warsztatach okrętowych trzy pokładowy „Royal Sovereign" zamieniony w okręt pancerny o 12 działach według systemu Colesa. Pierwszy lord admiralicyi, książę Sommerset, zwiedzał warsztaty w Chatham, aby przekonać się o postępie budowy okrętów pancernych. Fregata pancerna „Royal Oak" (50 dział) wkrótce opatrzona będzie płytami żelaznemi a w sierpniu ma wypłynąć na morze.

(Obóz Alderskott.) *Times* i inne dzienniki podają artykuł kapitana Jackson o obozie pod Alderskott. Uzala się kapitan, że wojsko jest tam bardziej zdemoralizowane jak armia Hannibala w Kapuy. Obóz jest otoczony szynkowniami, które w istocie są domami nierządu. Mieszkańcy Alderskottu odprawili meeting, aby zaprotestować przeciw twierdzeniom kapitana Jackson, w końcu jednak przyznali, że zepsucie jest rzeczywiście wielkie, chociaż nie tak znowu bardzo, jak je kapitan przedstawił.

Francya.

Paryż, 19. kwietnia. (Obóz Chalons.) W obozie pod Chalons robią wszelkie przygotowania dla przyjęcia wojska. Manewra wojskowe mają się rozpocząć w maju. Pięćdziesiąt tysięcy wojska ma być w obozie zebranych. Książe Magenty będzie miał naczelne dowództwo jak w przeszłym roku. Mówią, że cała flota śródziemnego morza ma się udać do Neapolu. W przyszłym miesiącu gotowe być mają cztery fregaty pancerne.

(Wiadomości bieżące.) Dyecezya Lugduńska przesłała w ciągu dwóch lat przeszło 900.000 franków Świętopietrza do Rzymu. Składki dla robotników lugduńskich zbierane wynoszą tylko nie spełna 300.000 franków. Fakt ten o tyle jest ważny, iż inicyatywa do składek wyszła z stronnictwa demokratycznego. To więc stronnictwo odpowiadać musi za zły rezultat składek.

(Sprawa mexykańska.) Artykuł w ostatnim numerze czasopisma *Revue de deux mondes* z napisem „Wyprawa mexykańska" zamieszczony, zwraca na siebie uwagę Paryża. Autor artykułu p. Michel Chevalier, mówi w nim i sądzi z pewnością, iż celem wyprawy jest zaprowadzenie monarchii w Mexyku pod berłem Arcyksięcia Maxymiliana. Obejdzie się przytem bez pomocy wojsk hiszpańskich i angielskich. Francya bowiem sama i własnemi siłami dojdzie do zamierzonego celu. P. Michel Chevalier twierdzi z największą pewnością, że Francuzi nie tylko stolicę Mexyku osadzą, ale nawet w niej pozostaną, dopóki kraj cały, rządzony przez nową dynastyę, nie złoży dostatecznych rękojmi bezpieczeństwa i spokojności publicznej.

(Wypadki w Chinach.) *Monitor armii* zamieścił następujący wyciąg z listu z Shanghai w Chinach odebranego pod dn. 11. lutego pisanego: Powstańcy cofnęli się z pod Shanghai, widząc energiczne przygotowania Europejczyków do obrony miasta; poprzednio jednak przesłali konzulom depeszę przez przywodzców swych podpisaną. W niej oświadczają w nader grubiańskich wyrazach, iż ponieważ obcy stoją po stronie rządu cesarskiego, przeto obchodzić się będą z nimi z wszelką surowością. Niestety w parę dni mogli wykonać te pogróżki, zamordowali bowiem czterech Europejczyków, dwóch Portugalczyków, jednego Anglika i jednego

Amerykanina, za sprawami swemi podróżujących. Zdaje się, iż morderstwa te, rozmyślnie podełnione, zmodyfikują politykę europejską, gdyż powstańcy z równą srogością mordują tak obcych jak własnych ziomków.

Z Mexyku piszą, że między jenerałem Lorencez a admirałem Jurien de la Graviere największe panuje rozdrażnienie. Instrukcye przez jenerała przywiezione nie zgadzają się wcale z dawniejszemi instrukcyami admirała Jurien. Przyczynia się do tego jeszcze nie uznanie konwencyi w Soledad, która we Francyi znana była dopiero po odjeździe jenerała Lorencez. W Puebla, gdzie jenerał Almonte zwołać miał zgromadzenie stronników monarchii, gwardya narodowa oświadczyła się za rządem monarchicznym; jenerał mexykański musiał się z wojskiem schronić do cytadeli.

Włochy.

(Wyjazd Króla. — Doniesienia dworu.) Król Wiktor Emanuel wyjechać ma z Turynu dn. 22. kwietnia, trzy dni zabawić ma w Liwornie a 25go udać się ma do Neapolu. Książe Oskar szwedzki przybył 15. kwietnia z Nizzy do Genui i udaje się wprost do Turynu, dla pożegnanie się z Królem, poczem znow do Nizzy powróci, wkrótce zaś do Szwecyi wrócić ma. *Italia* donosi, że Król dopiero w jesieni na dłuższy pobyt do Sycylii się uda. Tenże sam dziennik twierdzi, że książę Humbert, po powrocie swym z Londynu i Paryża także się z dworem swoim do Neapolu się uda. Rząd posyła ośm batalionów gwardyi ruchomej do Neapolu, które w części juz się tam udały, w części zaś niebawem z Genui odpłyną.

(Posiedzenie senatu.) Na posiedzeniu senatu piemonckiego z dn. 15. b. m. minister sprawiedliwości na interpelacyę senatora Chiese oświadczył, iż dobra w księstwie modeńskim z powodów politycznych skonfiskowane, właścicielom na powrót oddane zostały.

(Utarczki z powstańcami.) Z Sora w Abruzzach piszą do dziennika *Patrie:* Banda Chiavony liczy do 200 ludzi, po większej części dobrze uzbrojonych i ekwipowanych. W niedzielę dnia 6. kwietnia pzwstańcy przerznąwszy druty telegraficzne spuścili się z gór ku dolinie Roveto i zajęli dwie wsie na lewym brzegu jeziora Fucino, które zrabowali i zniszczyli pomimo czynności wojska piemonckiego. Liczne oddziały Piemontanów wyruszyły w nadziei, że powstańców dosięgną i osaczą. Podprefekt z Sora zorganizował dwie kolumny ruchome i ruszył z niemi w nocy z niedzieli na poniedziałek na San Donato, Alvito i Piscinisco. Pojawienie się bandy Chiavony sprawiło wielki popłoch pomiędzy ludnością, jednak pokładają nadzieję w spółdziałaniu wojska francuskiego.

(Zjazd biskupów do Rzymu.) Depesza z Marsylii donosi, iż dnia 15. kwietnia 200 biskupów anonsowało przyjazd swój do Rzymu. Powszechna zaś Augsburska Gazeta pisze, iż w sekretaryacie papieskim przeszło 400 biskupów przyjazd swój oznajmiło. Ojciec św. zamierza ofiarować im mieszkanie w pałacach swoich, które w tym celu urządzają. Między innemi kanonicy św. Piotra opuszczą czasowo gmach swój, w wielu zaś klasztorach rzymskich czynia przygotowania dla przyjęcia przybywających gości. Lekarze doradzali Papieżowi, ażeby na jeden miesiąc do Porto d'Anzio udać się zechciał: wszakże Papież tak zdrowym się czuje, iż pozostanie w Rzymie, zwłaszcza iż obecność jego jest potrzebna. Biskupi umbryjscy podali zażalenie do ministeryum w Turynie z powodu wielu uciążliwości, które nowy porządek rzeczy sprowadził. Żalą się na to, że dobra kościelne zabrano, że kasa kościelna mnóstwo mnichów i mniszek w największej nędzy zostawia, że dziesięciny zniesiono, że śluby cywilne zaprowadzono, że markiz Pepoli w czasie swej dyktatury kodex cywilny zaprowadził, chociaż takowy w innych prowincyach dotąd zaprowadzony nie został. Biskupi oświadczają, iż nie wdając się w rozbiór kwestyi politycznych, zawsze tylko Ojca św. jako prawowitego monarchę uważać będą.

(Aresztacye.) Z Neapolu piszą do *Triester Zeitung* pod dniem 11. kwietnia: Wczoraj aresztowano w Portici księdza, który ludzi dla powstańców werbował. Również aresztowano kilku zawerbowanych, którzy znow w sekcyi San Carlo werbunkiem się trudnili. W skutek przytrzymania Anglika Bishop, uwięziono lekarza Gusillo i trzy inne osoby.

(Wiadomości bieżące.) Dziennik *Italia* donosi, że wicekról egipski odwiedzi Wiktora Emanuela w Neapolu, podczas swej podróży na wystawę londyńską. Książe Kapuy, Karol de Bourbon, mocno zachorował i lękają się o jego życie. Pan Ballanti, pełnomocnik rządowy w sprawie kredytu nieruchomego, pojechał do Paryża.

Dzień 12. kwietnia jako w rocznicę uratowania życia Ojca św. przy zapadnięciu się podłogi w klasztorze św. Agnieszki, obchodziła ludność rzymska z wielką uroczystością. Już wczoraj wieczorem wiele ulic było oświetlonych a na dzisiaj gotują się do wielkiej iluminacyi. Papież udał się do kościoła św. Agnieszki dla złożenia modłów i dziękczynień. Kanonizacya męczenników japańskich oznaczona jest na dzień 9. maja, zdaje się jednak, iz termin ten odłożony będzie. Dnia 11. kwietnia ajenci burbońscy posunęli bandę nowo zawerbowaną po nad samą granicę, między Veroli i Banco i banda ta właśnie granicę przekroczyć miała. Piemontanie przez Francuzów zawiadomieni zastąpili jej drogę, w potyczce rozpędzili bandę zabrawszy jej broń. Dowódzca bandy, który do Rzymu powrócił, ranny został w udo, równic jak i kilkunastu jego kamratów.

Niemce.

Berlin, 15. kwietnia. (Wiadomości bieżące.) Minister spraw wewnętrznych hrabia Schwerin rozesłał pod dn. 18. marca 1862 następujący reskrypt do prezydentów.

Według wiarogodnego doniesienia znaczna liczba Polaków wracając z Włoch udaje się na Paryż do Niemiec. Donoszę o tem Waszej Excelencyi z prośbą o zawiadomienie mię względem spostrzeżeń co do przybycia Polaków z zagranicy do tej prowincyi.

Drezno, 16. kwietnia. (Kodex saski. — Układy prawodawcze. — Konwencya z Prusami.) *Dresdner Journal* donosi: Długoletnie usiłowania rządu królewskiego, by zebrać w jeden kodex istniejące w Królestwie postanowienia prawa prywatnego, zostały wreszcie uskutecznione ułożeniem kodexu cywilnego, który wypracowała powołana do tego komisya z udziałem państw turyngskich, a który po obradach na ostatnim sejmie krajowym przyjęty stany z małemi tylko zmianami. Pozostawiona rządowi ostateczna jego redakcya będzie wkrótce ukończona, i stanom przyrzeczono jak najspieszniejszą publikacyę jego, wszelako prawomocność jego nie rozpocznie się aż po upływie roku.

Inna powołana do tego komisya układa teraz jeszcze, również z udziałem państw turyngskich, projekt nowej ustawy druku i procedury sądowej, który ma być przedłożony sejmowi na najbliższej sesyi.

Obok tych prac toczyły się jeszcze ostatniemi czasy rozmaite układy względem zaprowadzenia spólnego prawodawstwa niemieckiego, a przedewszystkiem powszechnej procedury sądowej w Niemczy między rządami Austryi, Prus, Wirtembergu i Saxonii, aż na dniu 28. listopada r. c. oświadczył ówczesny król. pruski minister sprawiedliwości, że potrzeba pierwej oczekiwać rezultatu głosowania nad temi wnioskami w sejmie związkowym, na co w milczeniu zgodził się także rząd saski. To głosowanie nastąpiło juz, i skutkiem jego zbierze się w Hanowerze jedna komisya do ułożenia spólnej procedury sądowej, a w Dreznie druga do poprzedniego wypracowania spólnej ustawy obligacyjnej. Kr. saski rząd przywiązuje zbyt wielką wagę do zaprowadzenia spólnego prawodawstwa niemieckiego, by nie miał brać udziału w obudwu komisyach pomimo rozlicznych prac we własnym kraju.

Karlsruhe, 15. kwietnia. Konwencya etapowa między W. Księstwem Badeńskiem i Prusami będzie wkrótce znowu przedmiotem obrad w izbie drugiej. Komisya reklamacyjna pominie tymczasowo reklamacyę konwencyi, ale przedłoży wniosek, ażeby izba oświadczyła do protokołu: jako spodziewa się, że rząd jeszcze w ciągu teraźniejszego sejmu przedłoży stanom do wiadomości i potwierdzenia tak istniejącą dotąd konwencyę etapową, jako też nowy traktat, który ma być wkrótce zawarty z oznaczeniem nowej linii etapowej na Achern, Ottenhofen i Freudenstadt.

Rosya i Królestwo Polskie.

Warszawa, 17. kwietnia. (Doniesienia z Warszawy.) Utworzona zeszłego roku komisya rządowa spraw duchownych i oświecenia ma być na nowo zreorganizowana. Dziennik urzędowy podaje względem tego długie rozporządzenie. Pod prezydencyą jenerał-dyrektora komisya składać się będzie z dwóch oddziałów, dla spraw duchownych i oświecenia, a każdy z nich oprócz osobnego dyrektora będzie miał członków wyznania prawosławnego, unickiego, ewangelicko-luterskiego i ewangelicko-reformowanego kościoła. W jaki sposób wyznawcy starozakonni mają być w tej komisyi reprezentowani, poźniej dopiero oznaczonem będzie.

Petersburg, 12. kwietnia. (Nowi osadnicy nad Amurem. — Wiadomości bieżące.) Trzęsienie ziemi dało się także uczuć z. r. w krainie nad Amurem. — *Poczta północna* donosi, że 40.000 sławian zamieszkałych w Ameryce północnej w państwie Missouri oświadczyło życzenie osiedlić się nad Amurem. Mają otrzymać samorząd, uwolnienia od podatków i rekrutacyi. — Według gazety ministeryalnej urzędnik rosyjski będzie u nich rezydował, i bezpośrednio z rządem państwa względem ich spraw znosić się będzie. Cesarz zakazał w Petersburgu i Moskwie teatra amatorskie.

(Wiadomości bieżące.) *Maritime Revue* podaje zajmującą korespondencyę między wielkim admirałem wielkim księciem Konstantym a kapitanem amerykańskim Maury, który znany jest ze swoich prac uczonych, a z przyczyny współczucia dla stanów południowych zrzec się musiał posady dyrektora obserwatoryum w Waszingtonie. Wielki książę w sposób bardzo pochlebny i pod najświetniejszemi warunkami zaprasza kapitana, aby wstąpił w służbę rosyjską. List wielkiego księcia był pisany 9. sierpnia z. r. Odpowiedź kapitana Maury pisana z Richmond 29. października niedawno nadeszła do Petersburga nie przychyla się wezwaniu, ponieważ winien służyć swojej ojczyznie (Stanom południowym). Lecz skoro tylko nieprzyjaciel wygnany zostanie, pospieszy do Rosyi, aby wielkiemu admirałowi podziękować.

Ameryka.

(Statki pancerne.) Względem statku „Merrimac" odmienne dochodzą wiadomości. Według jednych „Monitor" uszkodził go mocno i o mało nie zatopił, drudzy utrzymują, że „Merimac" już naprawiony i działami ciężkiego kalibru opatrzony oczekuje sposobności do nowej walki z „Monitorem". — Do senatu nadeszło dnia

27go z. m. wiele petycyj względem całkowitego zniesienia niewolnictwa. Wydziałowi finansowemu przedłożono wniosek, aby broń na stłumienie buntu wolno było sprowadzać bez opłaty celnej. Izba reprezentantów odbyła dnia 27go z. m. dyskusyę nad bilem względem opodatkowania. Wiele punktów przyzwolono, wiele odrzucono lub zmieniono. Proponowane opodatkowanie olejów mineralnych i smoły odrzucono. Podatek od kawy i kilku gatunków tytoniu zniżono, dla innych gatunków tytoniu podwyższono.

(Bil niewolnictwa.) Bil względem zniesienia niewolnictwa w dystrykcie Columbia przeszedł w senacie, jak już drogą telegraficzną donoszono, większością 29 głosów przeciw 14. Właściciele niewolników mają za każdego niewolnika otrzymać w przecięciu po 300 dolarów wynagrodzenia. Wszyscy reprezentanci państw nadgranicznych głosowali przeciw bilowi. Na rzecz dobrowolnego wychodźtwa niewolników do Hayti lub Liberyi przyzwolono oprócz tego 100.000 dolarów. Zapowiadano ważny obrót armii związkowej w pobliżu półwyspu Yorktown. Wojska konfederacyi obsadziły Big Bethel. Ministeryum wojny w Washingtonie wstrzymało rekrutacyę aż do dalszego rozporządzenia. Jenerał Halleck udał się objąć osobiście naddowództwo nad armią, która stoi nad rzeką Tennessee. Wojska konfederacyi pod wodzą Beauregarda nie przestają fortyfikować Korinth. Spalono część zapasów bawełny w Tennessee, zapowiadają nawet, że i Memphis w razie niebezpieczeństwa z dymem puszczone będzie. Obydwie strony robią wielkie przygotowania do bitwy w Tennessee.

(Okólnik pocztmistrza jeneralnego.) Jeneralny poczmistrz Stanów Zjednoczonych wydał następujący okólnik do poczmistrzów:

Minister wojny reguluje przesyłanie depesz telegraficznych, które odnoszą się do prowadzenia wojny, aby powstańcy nie mogli otrzymywać takich doniesień. Uważa także za potrzebne ograniczyć ogłaszanie faktów, i do tego wzywa pomocy mego departamentu. Polecisz więc Pan redaktorom dzienników, aby nie podawali do powszechnej wiadomości faktów, które drogą telegraficzną rozpowszechniać zabroniono, w przeciwnym bowiem razie dzienniki ich pocztą przesyłane nie będą.

M. Blaer, poczmistrz jeneralny.

(Wiadomości bieżące.) Były minister wojny Cameron w ostatniem sprawozdaniu do kongresu podał ogólną liczbę wojsk związkowych na 660.000 żołnierza, i żołd zapewne podług tej liczby obliczył. Wydany zaś teraz U. S. Army Register podaje: I. Armii regularnej, oficerów, podoficerów i prostych żołnierzy 39.373. II. ochotników 556.252, razem 595.625 żołnierza. Niedostaje 64.375.

Ostatnie wiadomości.

Turyn, 22. kwietnia. (Na Paryż.) Francuska eskadra towarzyszyć będzie Królowi do Neapolu; to samo mówią o eskadrze angielskiej. Także jenerał Goyon pojedzie powitać Króla do Neapolu.

Nowy Jork, 9. kwietnia. Pod Koryntem była wielka bitwa. Separatyści pod dowództwem Beauregarda i Johnston uderzyli na wojska unii i odnieśli z początku znaczne korzyści. Ale wojska unii otrzymały posiłki i separatyści byli zmuszeni ustąpić do Koryntu. Unia miała stracić 20.000, a separatyści 35.000 ludzi. Jenerał Johnston poległ, a Beauregard jest ranny. Wyspa nr. 10 poddała się wojskom unii.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Jabłonowski Ant., z Rawy. — Bochdan Hipolit, z Zadwórza. — Winnicki Tytus, z Polski.

Hotel europejski: Cielecki Kaz., z Rosyi. — Czajkowski Ad., z Bóbrki. — Młocki Fran., z Hurni. — Berezowski Hen., z Wodnik.

Zajazd Kuhna: Lenciewicz Erazm, z Solimowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. kwietnia.

PP. Obst Jan, do Chyrowa. — Zadurowicz Ign., do Skorodny. — Zadurowicz Jan, do Berezniey. — Rulikowski Ludwik, do Krakowa. — Br. Kapri Dom., do Dźwiniacza. — Lippemann Alf., do Dobronoutz. — Hr. Łączyński Hen., do Soroczkowa. — Cywiński Miecz., do Telacza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. i 22. kwietnia 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	326.51	+ 6.0	93 0	północny	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325.98	+ 10.6	63 2	"	"	"
10. god. wiecz.	325.40	+ 7.9	88 5	"	"	"
Wieczór deszcz 0.‴84.						
7. god zrana	324.97	+ 7.0	93.2	północny	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325.47	+ 10.7	3).7	"	"	"
10. god. wiecz.	325.77	+ 7.9	74 8	"	"	"
W nocy deszcz 0 ‴ 16.						

TEATR.

Dziś w teatrze niemieckim: **„Die Grille"**, obraz dramatyczny w 5 aktach.

Kurs lwowski.

Dnia 23 kwietnia.		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	19	6	25
Dukat cesarski . .	" "	6	21	6	27
Półimperyał zł. rosyjski	" "	10	80	10	93
Rubel srebrny rosyjski .	" "	2	7	2	9
Talar pruski	" "	1	97	2	1
Polski kurant i pięciozłotówka . .	" "	-	—		—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	79	73	80	30
" " " m. k. za 100 zł.	bez kuponów	83	77	84	33
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	230	67	232	67
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	—	71	75
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	65	84	40

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 23 kwietnia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 84.25. Metaliki po 5% za 100 zł. 70 23; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—, Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 835 ; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 211.—; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—, — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 133 30. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.29. dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 132 35

KRONIKA.

(Wagony łyżwowe.) W dniu 7go b. m. Cesarz Napoleon i Cesarzowa Eugenia w towarzystwie świetnego orszaku znajdowali się przy doświadczeniach odbywanych w Jauchère, w bliskości Bougival, z nowym systemem kolei hydraulicznych, albo tak zwanych ślizganych wynalazku p. Girard. Na próbę urządzono dwie drogi, jednę zupełnie poziomą 40 metrów długą, drugą pochyłą (50 milimetrów na metr) 50 metrów długą. Na pierwszej wagony popchnięte ręką biegną z szybkością 12, na drugiej wagony ciągnione są przez pewien rodzaj turbiny hydraulicznej, szybkością mogącą wynieść 24 wiorst na godzinę. Cesarstwo Ich Mość przebyli w kilku sekundach gotową przestrzeń jednej i drugiej kolei. W systemie pana Girard nie ma kół, tylko łyżwy, któremi wagony ślizgają się po kolei żelaznej, zwilżanej wodą, która daje sam pociąg, i to znosi opór tarcia; skoro zwilżenie przerwane zostanie przez zamknięcie kruczka, tarcie między żelazem i żelazem, lub drzewem i żelazem przywraca się i pociąg choćby rozpędzony, zatrzymuje się prawie natychmiast. Komisya mianowana przez Cesarza uznała wysokie zalety tego systemu, i postanowiono urządzić kolej tego rodzaju w znacznej długości połączoną z użytkiem. Podobno ma ona być poprowadzoną z placu Concorde do lasku bulońskiego i dalej.

(Wynalazek chemiczny pana Langenhova.) Inkrustacye tworzące się na dnie kotłów machin parowych są jak wiadomo nadzwyczaj szkodliwe, bo stają się nieraz przyczyną gwałtownych explozyj. Wszystkie sposoby proponowane w celu zapobieżenia tworzeniu się tych pokładów okazały się niepraktycznemi. Niedawno dopiero znakomity chemik p. Van Langenhov doszedł, że tak dawno pożądany rezultat otrzymać można za pomocą starych skór, które w stosunku trzech kilogramów do siły jednego konia wprowadza się do kotła i gotuje się powoli, dopóki nie rozpuszczą się zupełnie. Pierwsza próba odbyła się jak najpomyślniej w Cherbourgu w obecności inżyniera marynarki p. Villain. Użyto do tej próby kotła o sile 6 koni i wody morskiej dostatecznie przez długie i powolne grzanie, nasyconej różnemi solami, i przekonano się, że dno jak również ściany kotła pozostały zupełnie czyste i wolne od inkrustacyi. Następnie p. Villain przedsięwziął drugą próbę, do której użyto tej samej wody i w miarę parowania dodawano jej ciągle do kotła, gotując tak przez dni kilka. Pokazało się, że utworzyły się w tym razie pokłady, ale nie przylegały bynajmniej, jak to dawniej miało miejsce, do ścian kotła, które natychmiast bez użycia ostrych narzędzi można było należycie oczyścić. Chciano się wreszcie dowiedzieć, czy przez użycie starych skór nie dałyby się zniweczyć dawne i niejako do kotłów już przyrosłe inkrustacye, ale przekonano się, że na to innych trzeba szukać sposobów. Ponieważ skóra nadzwyczaj wolno się rozpuszcza, przeto odpowiednia jej ilość wrzucona do kotła, kiedy machina ma być w ruch wprowadzona, wystarczyć może na 8 — 10 dni.

Pomyśl więc p. Van Langenhove odpowiada wszystkim prawie warunkom i niewątpliwie wszędzie teraz znajdzie zastosowanie.

Główny Redaktor *M. Szrzentawa Sartynt.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*